

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

FARG'ONA DAVLAT UNIVERSITETI

“TASDIQLAYMAN”

Farg'ona davlat universiteti rektori

_____ B.Shermuhammadov

“ ” _____ 2023

**70111301-musiqa ta'limi va san'at yo'nalishi uchun mutahassislik fanlararo
YAKUNIY DAVLAT ATTESTATSIYASI DASTURI**

Bilim sohasi:	100 000	–	Ta'lim
Ta'lim sohasi:	110 000	–	Ta'lim
<u>Magistratura</u> <u>mutahassisligi:</u>	70111301	–	Musiqa ta'limi va san'at

Farg'ona 2023

Ushbu dastur O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligining 2009-yil 22-maydagi 160-son buyrug‘i bilan tasdiqlangan “O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim muassasalari bitiruvchilarining yakuniy davlat attestatsiyasi to‘g‘risida NIZOM” (hozirga qadar mazkur Nizomga bir necha bor o‘zgartirishlar kiritilgan bo‘lib, 2018-yil 7-noyabrdagi 26-sonli buyrug‘iga binoan so‘ngi o‘zgarish bo‘lgan) ga asosan ishlab chiqildi.

Tuzuvchilar:

Qirg‘izov I.	Farg‘ona davlat universiteti “San’atshunoslik” fakulteti “Musiqiy ta’lim va madaniyat” kafedrası dotsenti P.F.N.
S.Mannopov	Farg‘ona davlat universiteti “San’atshunoslik” fakulteti “Vokal va cholg‘u ijrochiligi” kafedrası professori.

Taqrizchilar:

B.Nomonjonov	Farg‘ona davlat universiteti “San’atshunoslik” fakulteti “Musiqiy ta’lim va madaniyat” kafedrası dotsenti F.F.N.
--------------	---

Farg‘ona davlat universiteti Kengashining 2023-yil “___” _____ dagi
“___” – sonli qarori bilan tasdiqlangan.

“San’atshunoslik” fakultetining 2023-yil “___” _____ dagi “___” – sonli
qarori bayonnomasi bilan tasdiqlangan.

KIRISH

Mazkur dastur Musiqiy ta'lim va madaniyat kafedrası bo'lib, dastur 70111301- Musiqa ta'limi va san'at yo'nalishi bitiruvchilarining to'rt yil mobaynida ixtisoslik fanlarini o'qib o'zlashtirganlik darajasini aniqlash uchun o'tkaziladigan Yakuniy Davlat Attestatsiyasi sinovlari bo'yicha ishlab chiqilgan.

2022/2023 o'quv yilida bitiruvchilarda O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligining 2018-yil 25-avgustda 744-son bilan tasdiqlangan o'quv rejasidagi umumkasbiy va ixtisoslik fanlaridan o'tkaziladi.

YAKUNIY DAVLAT ATTESTATSIYASI o'tkaziladigan fanlar tarkibi:

- 1. Musiqa pedagogikasi.**
- 2. Musiqashunoslik tarixi va nazariyasi.**
- 3. Ijrochilik mahorati asoslari.**
- 4. Musiqa san'ati yo'nalishlarining rivojlanish muammolari.**
- 5. Maxsus fanlarni o'qitish metodikasi.**

MUSIQA PEDAGOGIKASI FANINING MAZMUNI

“Musiqa pedagogikasi” fani asosiy umumkasbiy fani o'quv reja asosida o'qitiladi. Fanni o'qitishdan dolzarbligi - musiqiy ta'lim yo'nalishi talabalarini musiqa ta'limi o'qituvchisi amaliy faoliyatiga tayyorlaydi unda bo'lg'usi musiqa o'qituvchisi egallashi zarur bo'lgan bilim, malaka va ko'nikmalar minimumi belgilab berilgan. Dastur ta'lim sohasida olib borilayotgan tub islohotlar, zamonaviy o'qituvchiga qo'yilayotgan talablar, boy ma'naviy, madaniy va musiqiy merosimizga yangicha yondashuvlarni hisobga olib tuzilgan.

Fanni o'qitishdan maqsadi - musiqiy ta'lim yo'nalishi talabalarini musiqa o'qituvchisini amaliy faoliyatiga tayyorlaydi. O'quvchilarning ma'naviy, badiiy, axloqiy madaniyatini shakllantirish, musiqa tinglash, vokal-xor malakalarini rivojlantirishga o'rgatishdan iborat. Musiqashunoslik tarixi va nazariyasita'lim – tarbiya jarayonida o'qituvchining o'quvchilar bilan ishlashi, madaniy, tarbiyaviy, g'oyaviy tashkilotchilik roli, istedodi, qobiliyatlari va ishtiyoqlarini mavjud bo'lishini talab etadi.

MUSIQA PEDAGOGIKASI FANIGA SAVOLLAR

- 1. Musiqa pedagogikasi fanining predmeti, maqsad va vazifalari**
- 2. O'zbekistonda musiqa pedagogikasining eng qadimgi davri.**
- 3. Musiqa pedagogikasining XVI asrgacha davrdagi rivojlanishi.**
- 4. Abu Nasr Muhammad Ibn O'zlug' Tarxon Forobiy va “Mashhur arab
iyqo'lari”ning ma'rifiy ahamiyati**
- 5. Abu Nasr Muhammad ibn O'zlug' Tarxon Forobiy**

6. “Mashhur Arab iyqo’lari”
7. Ibn Sinoning Xorazmni tark etish sababi.
8. Ibn Sino Isfaxonda
9. Ibn Sinoning musiqa pedagogikasi bo’yicha asarlari
10. Temur davrida ta’lim jarayoni
11. Temur davrida pedagogik ijodiy jarayoni
12. Amir Temur davrida musiqiy – pedagogik ishlarning rivoji
13. Temuriylar saltanatida ijod va ma’rifatga e’tibor
14. Alisher Navoiyning musiqiy – pedagogik faoliyati
15. Navoiy davridagi musiqa bo’yicha yana bir qimmatli ma’lumot.
16. Temuriylar davrida musiqa pedagogikasiga hissa qo’shgan allomalar
17. Hofiz Hasanaling musiqa pedagogikasiga qo’shgan hissasi
18. Qulmuhammad Udiyning musiqa pedagogikasiga qo’shgan hissasi
19. Zayniddin Vosifiyning “Badoe’ ul-vaqoe” asarida musiqiy - pedagogik masalalar
20. Xondamirning “Xulosat-ul axbor” asari
21. Jadidchilar maktabida musiqiy madaniyat, san’at va pedagogikaning rivojlanishi
22. Avloniy teatrshunos ma’rifatchi
23. Abdulla Avloniyning pedagogikaga oid asarlari
24. Munavvar qori Abdurashidxonov
25. Abdurauf Fitrat
26. Cho’lpon Abdulhamid Sulaymon o’g’li YUnusov
27. Domla ko’lamim ibodovning musiqiy-pedagogik faoliyati
28. Domla Ko’lamim Ibodov–savtxon hofiz
29. Buxoro an’anasi
30. Domla Ko’lamim Ibodovning xalk musika ijrochiligi bo’yicha faoliyati
31. Hoji Abdulaziz Abdurasulovning ilk ustozlari
32. Hoji Abdulaziz Abdurasulov ijrosidagi qo’shiqlarning tarbiyaviy ahamiyati
33. Hoji Abdulaziz Abdurasulov-favqulodda qobiliyat va shirali ovoz sohibi
34. Ota Jalol Nosirov maqomdon ustoz
35. Ota Jalol Nosirov tarbiyachi pedagog
36. Tolmasov Mixail Jo’rabekovichning xonandalik va sozandalik faoliyati
37. Tolmasov Mixail Shoh’rolar davrida
38. “Tamara Xonim”ning ma’rifat izlab safari
39. “Tamara Xonim”ning Fransiyaga ma’rifiy safari
40. Britaniyalik raqs tadqiqotchisi va blogger Roza Verkoning e’tirofi
41. Yunus Rajabiyning pedagogik faoliyati
42. Yunus Rajabiyning ustozlik maqomi
43. Yunus Rajabiyning bastakorlik faoliyati
44. Yunus Rajabiyning Manbashunoslik faoliyati
45. Rizqi Rajabiyning pedagogik faoliyati.
46. Ahmad Yunusovning vadaniy-ma’rifiy faoliyati.
47. Ishoq Rajabovning musiqiy-ilmiy faoliyati.

48. Hasan Rajabining musiqiy-ilmiy faoliyati.
49. Tohir Rajabiyning madaniy-ma'rifiy faoliyati.
50. Muhiddin Qori Yoqubovning ma'naviyat-ma'rifat markazidagi faoliyati

MUSIQASHUNOSLIK TARIXI VA NAZARIYASI FANINING MAZMUNI

Fanning maqsadi – Musiqashunoslik tarixi va nazariyasi bo'lajak magistr'larga musiqashunoslik asoslari va musiqa qonuniyatlari haqida tasavvur hosil qilish, hamda olingan bilim va ko'nikmalarni oliy va o'rta maxsus bilim yurtlarida olib boriladigan ilmiy-pedagogik faoliyatda qo'llay olish tajribasini oltirish bosh maqsadlardan biridir.

O'quv fanining vazifalari- "Musiqiy ta'lim" mutaxassisligi bo'yicha magistr'larni ilmiy tadqiqot va pedagogik faoliyat uchun tayyorlash; bolajak ilmiy-tadqiqot va pedagogik faoliyat uchun musiqiy-pedagogik bilimlarni sistemali ravishda o'rganish; musiqashunoslik va musiqiy-pedagogika soxalari haqida keng qamrovli ma'lumotlarga ega bo'lish; musiqiy-estetik va musiqiy-pedagogik faoliyatga tayyorgarlikni shakllantirish; musiqiy-estetik qarashlar, did va talablarni shakllantirish.

MUSIQASHUNOSLIK TARIXI VA NAZARIYASI FANIDAN SAVOLLAR

1. Ibtidoiy jamiyatga oid ijod shakllari va musiqa ijodiyoti kelib
2. Dehqon-chorvador jamoalarining marosim musiqasi
3. Ilk davlat tizimi davriga oid musiqa ijodi
4. Musiqashunoslik tarixi va nazariyasi fan sifatida
5. Musiqashunoslik tarixi
6. Qadimiy davr musiqiy ijod va musiqashunoslik
7. Sharq manbashunosligi
8. Manbashunoslik namoyandalari
9. O'zbekistonda musiqashunoslik
10. Fanning xususiy metodikasi
11. XX asr madaniyati tizimida ijtimoiy-iktisodiy va ma'naviy hayot o'zgarishlari
12. O'zbek musiqiy folklori.
13. O'zbek marosim musiqasi
14. Kasbiy musiqa Umumiy tushuncha va janrlar tarkibi.
15. Maqomlar tarixidan
16. O'n ikki maqom tizimi
17. Shashmaqom tizimi
18. Mushkilot bo'limi
19. Ibtidoiy davr odamlarining ma'naviy madaniyati
20. Turli e'tiqod bilan bog'liq marosimlarning badiiy-ijroviy xususiyatlari
21. Omochli dehqonlar va chorvadorlarning xo'jaligi va moddiy madaniyati
22. Ikki daryo oralig'ida yashagan xalqlarning qadimgi antik madaniyati

- 23.Qadimgi Farg‘ona sirlari
- 24.Muhammad Al-Xorazmiy
- 25.Ilkl o‘rta asrlarda o‘rta va yaqin Sharq xalqlari musiqa san‘ati
- 26.Qadimgi odam va maishiy ehtiyoj
- 27.Urug‘ va elatlarning birlashishi
- 28.Iskandar Zulqarnayn davridagi qo‘shinlar
- 29.Eramizning IV asridan boshlangan turk xoqonligida musiqa ijodkorligi.
- 30.Oilaviy o‘yin va yakkaxonlik shakllari
- 31.Qadimgi Misr va Shumer-Bobil musiqa madaniyati.
- 32.Qadimgi Xitoy va Hindiston musiqa madaniyati.
- 33.Qadimgi Yunon va Rim musiqa madaniyati.
- 34.Sharq manbashunosligi
- 35.X-XI asrlar Sharq musiqashunosligining yozma yodgorliklari
- 36.Manbashunoslikda misrlik Mahmud Hafniyning xizmatlari kattaX-XI asrlarda O‘rta Osiyodan chiqqan olimlar qo‘lyozmalari
- 37.Ilkl o‘rta asrlarda o‘rta va yaqin Sharq xalqlari musiqa ijodi
- 38.Mehtarlik
- 39.Amir Temur zamonida sanoyi nafisa
- 40.Sharq mamlakatlarining rivojlanish davrida (mil. 5-3ming yil avval) musiqa madaniyati
- 41.Kesh tarixi va madaniyati
- 42.Manbashunoslik asoslari va namoyondalari
- 43.Arxeologik topilmalar
- 44.“Avesto”ning manbashunoslikdagi o‘rni
- 45.Abulqosim Firdavsiy “Shohnoma”sining musiqashunoslikdagi ahamiyati
- 46.“Devonu lug‘atit turk”ning musiqashunosikdagi ahamiyati
- 47.Abu Abdulloh al-Xorazmiy
- 48.Isfahoniy Abdulfaraj Ali ibn alhusayn
- 49.Xorazmshoh Ma‘mun davridagi manbashunoslik
- 50.Amir Temur zamonidagi manbashunoslik
- 51.Temur davriga xos bo‘lgan ma‘naviy manbashunoslik
- 52.Madali hofiz
- 53.Mamatbuva Sattorov – (1885-1967)
- 54.Jo‘raxon Sultonov (1893-1965)
- 55.Folklorning fan sifatida o‘rganilishi
- 56.O‘zbekistoda folklorni va folklor musiqa san‘atini fan sifatida o‘rganish
- 57.Folklor musiqasida an‘anaviylik va variantlilik
- 58.Folklor janrlari

59. Baxshichilik
60. Hunarmandchilik qo'shiqlari
61. Musiqashunoslik tarixida "Shoxmoylar" qo'shiqlari
62. Mavsumiy marosim qo'shiqlari
63. Shashmaqom tafakkurining tarixiy qatlamlari
64. Buxoro shashmaqomi o'zbek maqomoti tizimida
65. Baxshilar san'ati
66. Dostonlarni kuylash an'anasi
67. Surxondaryo-Qashqadaryo musiqa uslubida dostonchilikning ikki yirik markazi
68. Buxoro-Samarqand dostonchilik an'analari
69. Xorazm dostonchilik maktabi
70. Katta ashula

IJROCHILIK MAHORATI ASOSLARI FANI MAZMUNI

Fanning maqsadi – Magistrlarning ijro mahoratini mukammal egallashlari bilan birga, ma'naviy merosimiz bo'lgan xonandalik asoslari hamda ijrochilik namoyondlarining hayoti faoliyatini, shuningdek. musiqiy ijrochiligini kishilik jamiyatida tutgan o'rni nechog'li ahamiyatli ekanligini bilishlari lozim. Zero, musiqa ijrochiligida xonandalik va cholg'u ijrochiligi o'zining nozik sadolari bilan inson ruhiyatiga ta'sir etish bilan birga, ahloqiy, madaniy va ma'naviy boyliklarni ifoda etadi.

O'quv fanining vazifalari: Magistrlar turli yo'nalishlarda bilimlarga ega bo'lganliklarini namoyish etishlaridan iboratdir. Talabalar mazkur fan orqali cholg'ularni kelib chiqishi, tadrijiy rivojlanishi, asrlar davomida ijro san'atida yuzaga kelgan o'zgarishlar, mashhur san'atkorlarni ijro an'analari kabi nazariy tomonlarini bilishlari lozim. Eng avvalo o'z milliy madaniyatimiz musiqa va san'at turlari tarixini bilishi - keng qamrovli mutaxassis bo'lib yetishiga yordam beradi.

IJROCHILIK MAHORATI ASOSLARI FANIDAN SAVOLLAR

1. Qadimda musiqa san'ati
2. Arxeologik qazilmalar va yozma manbalarda aks ettirilgan musiqiy cholg'ular (ko'rinishi, turlari, o'tagan vazifalari).
3. Musiqiy cholg'ularni xalq maishiy turmushida qo'llanilishi.
4. Ijrochilik mahorati asoslari san'atini tarixiy ahamiyati.
5. Kasbiy sozandalik qatlamining vujudga kelishi.
6. Musiqiy sozlar o'rta asr miniatyura va risolalarida.
7. Musiqiy cholg'ularni tasniflash tizimi.

8. Milliy cholg'ularni takomillashtirilishi.
9. Yangi davr ijrochiligining ikki yo'nalishi.
10. Ijrochilik mahorati asoslari malakalarini shakllantirish
11. Ijrochilik mahorati asoslari xususiyatlari
12. Maqom atamasiga ta'rif bering
13. Darvesh Ali Changiy ga ta'rif bering
14. Abu Nasr Farobiyning musiqaga oid asrlaridan namuna keltiring.
15. Ud cholg'usining parda joylashuvlari va unga oid masala va misollar yozib qoldirgan allomaga ta'rif bering Safiuddin Urmaviy ilmiy izlanishlariga ta'rif bering
16. XX asrda maqom namunalarini to'plash, Yevropa nota yozuviga ko'chirish g'oyasi kim tomondan ilgari surilganligiga ta'rif bering
17. XX asrda maqom namunalarini to'plab nashrga tayyorlagan kim edi?
18. Shashmaqomni ilk bor nota yozuviga qachon olindi va nashrdan chiqdi?
19. 1959 yilda bosmadan chiqqan olti jildli "O'zbek xalq musiqasi"ning dastlabki 5-jildi Buxoro maqomlarini to'plovchilariuga ta'rif bering
20. 1958 yilda 6 jildi Xorazm maqomlarining to'plovchi va notaga oluvchisi kim bo'lgan?
21. 1966–75 yillarda Shashmaqom nomli olti jilddan iborat nota to'plami kim tomonidan nashr ettirildi?
22. Xorazm maqomlarining 1980–87 yillarda ikkinchi bor nashr ettirilishida kimning xizmati bor?
23. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M.Mirziyoyevning xalqaro Shahrisabz shaxridagi maqom san'ati anjumanini ochilish marosimidagi nutqiga ta'rif bering
24. 2019 yil Marg'ilon shahrida o'tkazilgan xalqaro folklor musiqa festivaliga ta'rif bering
25. Abdurauf Fitrat tashabbusi Shashmaqomni ilk bor nota yozuviga olgan kim?
26. "O'zbek xalq musiqasi"ning dastlabki 5-jildligiga ta'rif bering
27. Xorazm maqomlarini to'plovchi va notaga oluvchi kim?
28. O'n ikki maqom tizimiga ta'rif bering
29. Maqomi Ushshoqqa ta'rif bering
30. Maqomi Navoga ta'rif bering
31. Maqomi Busalikga ta'rif bering
32. Maqomi Rostga ta'rif bering
33. Maqomi Husayniyga ta'rif bering
34. Maqomi Hijoziyga ta'rif bering
35. Tasnif atamasiga ta'rif bering
36. Tarje' atamasiga ta'rif bering
37. Gardun atamasiga ta'rif bering
38. Muhammad atamasiga ta'rif bering
39. Saqil atamasiga ta'rif bering
40. Nag'ma atamasiga ta'rif bering
41. Oraz atamasiga ta'rif bering

42. Peshrav atamasiga ta'rif bering
43. Samo atamasiga ta'rif bering
44. Xafif atamasiga ta'rif bering
45. Xona atamasiga ta'rif bering
46. Bozguy atamasiga ta'rif bering
47. Saraxbor atamasiga ta'rif bering
48. Talqin atamasiga ta'rif bering
49. Nasr atamasiga ta'rif bering
50. Ufar atamasiga ta'rif bering

MUSIQA SAN'ATI YO'NALISHLARINING RIVOJLANISH MUAMMOLARI FANI MAZMUNI

Fanning maqsadi – bo'lajak magistr'larga musiqa san'atning asosiy yo'nalishlari haqida tasavvur hosil qilish, hamda keyinchalik olingan bilim, ko'nikma va tajribalarni ilmiy-pedagogik faoliyatda qo'llay bilishdir. O'quv fani oliy va o'rta maxsus bilim yurtlarida (musiqiy ta'lim soxasi bo'yicha) o'qitilishi nazarda tutilgan.

O'quv fanining vazifalari: -“Musiqiy ta'lim” mutaxassisligi bo'yicha magistr'larni ilmiy-tadqiqot va pedagogik faoliyat ucliun tayyorlash; musiqiy-pedagogik bilimlarni sisteniali ravishda o'rganish, ilmiy-tadqiqot va pedagogik faoliyatda qo'llash; zamonaviy uzbek va horijiy musiqa haqida keng qamrovli nia'lumotlarga ega bo'lish; musiqiy-estetik va musiqiy-pedagogik faoliyatga tayyor bo'lishni shakl lantirish; musiqiy-estetik qarashlar, did va talablarni shakllantirish.

MUSIQA SAN'ATI YO'NALISHLARINING RIVOJLANISH MUAMMOLARI FANIDAN SAVOLLAR

1. O'zbekiston Respublikasida uzluksiz musiqa pedagogikasi ta'lim tizimida musiqa san'ati yo'nalishlarining rivojlanish muammolari;
2. umumiy musiqa ta'limi, san'at nazariyasi va metodologiyasi sohasida mutaxassis tayyorlashga zamonaviy talablar
3. Musiqa ta'limi va san'at nazariyasi va metodologiyasi maqsadi, vazifalari, tamoyillari va mazmuni
4. Musiqa ta'limi va san'at nazariyasining metodologik va ilmiy asoslari
5. - Musiqa ta'limi va san'at nazariyasi va metodologiya amaliyoti
6. Musiqa ta'limi va san'at nazariyasi, metodologiyasini tashkil qilishning shakl, metod va texnologiyalari
7. Musiqa san'ati pedagogikasi ta'limda yangi pedagogik texnologiyalarni realizatsiyalashning o'ziga xosligi
8. Musiqiy pedagogikasi va ta'lim nazariyasi sohasidagi fakt, hodisa, kontseptsiya, teoriya va ilmiy ishlanmalarini o'rganish, tahlil qilish va baholash;

9. Musiqa san'ati yo'nalishlarida turli mashg'ulotlarini rejalashtirish va o'tkazish;
10. Musiqa san'ati yo'nalishlarida o'quv jarayonini tashkiliy va amaliy metodik ta'minlash;
11. Musiqa san'ati yo'nalishlarida maxsus ilmiy va metodik adabiyotlar
12. Mustaqil o'zbekiston musiqasi jahon musiqasi madaniyatining bir qismi sifatida
13. Zamonaviy o'zbek kompozitorlari ijodi
14. Zamonaviy o'zbek kompozitorlari ijodida fortepiano musiqasi
15. O'zbek kompozitorlarining vokal musiqasi
16. o'zbek kompozitorlari ijodida simfonik musiqasi
17. O'zbek kompozitorlarining o'zbek cholg'ulari orkestri uchun yaratgan asarlari
18. o'zbek kompozitorlarining kamer-cholg'u musiqasi
19. Fanning xususiy metodikasi
20. XX asr Avstriya musiqasi madaniyati
21. XX asr Amerika musiqasi madaniyati XX asr boshlarida malakali konsert auditoriyalarining shakllanishi.
22. XX asr Bolgariya musiqasi madaniyati
23. XX asr Vengriya musiqasi madaniyati
24. Neoklassitsizm (G. Mushelning «Musiqali vemisaji» 60-70 yillar);
25. Ekspressionizm (Vildanovning Ikkinchi simfoniyasi «Toshlar faryodi» - 1967 u.
26. M. Tojiyevning «Arxipelag GULAGni o'qib» o'n beshinchi simfoniyasi -50-70 yy.,
27. V. Saporovning «Atom manzaralari» -70-80 yy.); neofolklor yo'nalishi (Mahmudovning «Navo» simfoniyasi,
28. M. Tojiyev, T. Qurbonov simfoniyalari, M. Burhonov xorlari); sonor yo'nalishi (A. Malaxovning «Mariya Styuart» spektakliga musiqasi - 1968,
29. R. Vildanovning №3 simfoniyasi,
30. M. Tojiyevning №15 simfoniyasi 1991 u.,
31. T. Qurbonovning №4 simfoniyasi); sonor yo'nalishi kontekstidagi alqatorika (T. Qurbonovning №4 simfoniyasi,
32. N. G'iyosovning «Naqshlar» №3 simfoniyasi - 1985 y.).
33. F. Yanov-Yanovskiyning, N. G'iyosovning simfoniyalari, D. Saydaminovning «Do'stim xotirasiga» simfonik orkestr uchun asari.
34. M. Tojiyevning simfonik ijodi Tojiyev — «maqom simfonizmi» yaratuvchisi, milliylik va umummilliylikning sintezlashuvi.
35. M. Tojiyevning «Arxipelag GULAGni o'qib» o'n beshinchi simfoniyasi - ommaviy qatag'on qurbonlariga atalgan yodgorlik
36. M. Tojiyevning «Somon yo'li» onumental simfonik trilogiyasi (15-16-17-simfoniyalari)
37. 19-chi «Qahramonlik» simfoniyasida O'zbekiston mustaqilligi birinchi yillaridagi ulug'vor va bunvodkorlik ishlarining talqin etilishi
38. M. Mahmudov, T. Qurbonov simfoniyalari. M. Bafoyevning №2 simfoniyasi.
39. XX asr asosiy musiqasi yo'nalishlarining o'zbekiston kompozitorlari ijodiga t'siri
40. Impressionizm (Kozlovskiyning «Lola» syuitasi

41. M. Mahmudovning «Simfonik etyudlari»)
42. Musiqa san'ati yo'nalishlarining rivojlanish muammolarini hal etuvchi qaror va farmoyishlar
43. Musiqa san'ati yo'nalishlarining rivojlanishiga xizmat qiluvchi prezident asarlari
44. Musiqa san'ati yo'nalishlarining rivojlanishga xizmat qiluvchi sharq allomalariining ilmiy qarashlari
45. Ўзбекистонда опера санъатларининг ривожланиш муаммолари
46. Ўзбекистонда сахнавий мусиқий асарлар ривожланиш муаммолари
47. Симфоник оркестрлар ривожланиш муаммолари
48. Мусиқа мактаблар ривожланиш муаммолари
49. Умумтаъдим мактаби мусиқа дарсларини ривожланиш муаммолари
50. Ихтисослаштирилган мусиқа мактаблари ривожланиш муаммолари

MAXSUS FANLARNI O'QITISH METODIKASI FANI MAZMUNI

Fanning maqsadi –magistrlarni maxsus fanlarni o'qitish metodikasiga oid bilim, ko'nikma va malakalar bilan qurollantirish.

Fanning vazifasi – magistrantlarni maxsus fanlarni o'qitish metodikasining nazariy asoslariga oid bilimlar bilan qurollantirish; Musiqa fanlarini metodik jihatdan pedagogik jarayonni samarali tashkil etish uchun zarur ko'nikmalarni egallash; pedagogik fanlarning o'ziga xosliklarini hisobga olgan holda zamonaviy texnologiyalarni keng doirada qo'llay olishga yo'naltirish; pedagogik faoliyatni amalga oshirishda ijodiy va metodik savodxonlikka tayyorgarlikni shakllantirishdan iborat.

MAXSUS FANLARNI O'QITISH METODIKASI FANIDAN SAVOLLAR

1. Maxsus fan o'qituvchisining metodik ishlari, ularni rejalashtirish, tashkil etish va tayyorlash metodikasi.
2. Maxsus fanlarni o'qitish mazmunini belgilab beruvchi me'yoriy hujjatlar.
3. Seminar va amaliy mashg'ulotlarni o'tkazish texnologiyasi.
4. Maxsus fanlarni o'qitish mazmunini belgilab beruvchi me'yoriy hujjatlar.
5. Laboratoriya mashg'ulotlarini tashkil etish va otkazish metodikasi.
6. Maxsus fanlarni o'qitish mazmunini belgilab beruvchi me'yoriy hujjatlar.
7. Maxsus fanlarni o'qitishda interfaol ta'lim texnologiya va strategiyalaridan foydalanish.
8. Mustaqil ta'lim va uni tashkil etish metodikasi.
9. Maxsus fanlarni o'qitish mazmunini belgilab beruvchi me'yoriy hujjatlar.
10. Maxsus fan o'qituvchisining metodik ishlari, ularni rejalashtirish, tashkil etish va tayyorlash metodikasi.
11. Mustaqil ta'lim va uni tashkil etish metodikasi.

12. Maxsus fanlarni o'qitishda interfaol ta'lim texnologiya va strategiyalaridan foydalanish.
13. Mustaqil ta'lim va uni tashkil etish metodikasi.
14. Maxsus fanlar va ularning o'ziga xosliklari.
15. Maxsus fanlar o'qitish jarayoni yaxlit tizim sifatida
16. Maxsus fan o'qituvchisining o'quv-me'yoriy hujjatlari
17. Maxsus fanlarni o'qitish mazmuni
18. Maxsus fanlarni o'qitishning xususiy metodikasi
19. Maxsus fanlarni o'qitish shakl, metod va vositalari
20. Maxsus fanlarni o'qitishning auditoridan tashqari shakllari
21. Maxsus fanlarni o'qitish jarayonida talabalarning bilim, konikma va malakalarini baholashning reyting tizimi
22. Maxsus fanlarni o'qitish jarayonida axborot texnologiyalaridan foydalanish
23. Maxsus fanlarni o'qitish jarayonida pedagogik texnologiyalardan foydalanish
24. Majburiy fanlar bo'yicha o'quv me'yoriy hujjatlar tayyorlash metodikasi
25. Tanlov fanlar bo'yicha o'quv me'yoriy hujjatlar tayyorlash metodikasi.
26. Qo'shimcha fanlar bo'yicha o'quv me'yoriy hujjatlar tayyorlash metodikasi
27. Maxsus fanlarga o'quv- uslubiy majmua yaratish metodikasi
28. Amaliy, seminar, laboratoriya mashg'ulotlariga ishlanmalar tayyorlash metodikasi.
29. Maxsus fanlarni o'qitish jarayoni yaxlit tizim sifatida.
30. Maxsus fanlarning mazmunini yorituvchi me'yoriy hujjatlar.
31. Maxsus fanlarni o'qitishda foydalaniladigan metodlar.
32. Maxsus fanlarni o'qitish shakllari.
33. Maxsus fanlarni o'qitish jarayonida ta'lim oluvchilarning bilim, ko'nikma va malakalarini baholash.
34. Pedagogik ijodkorlik – ta'lim-tarbiya samaradlorligining omili.
35. Pedagogika fanlarini o'qitishda badiiy adabiyotdan foydalanish.
- 36.8. Maxsus fanlarni o'qitish jarayonida talabalarning bilim, konikma va malakalarini baholashning reyting tizimi
37. Maxsus fanlarni o'qitish jarayonida axborot texnologiyalaridan foydalanish
38. Maxsus fanlarni o'qitish jarayonida pedagogik texnologiyalardan foydalanish
39. Majburiy fanlar bo'yicha o'quv me'yoriy hujjatlar tayyorlash metodikasi
40. Tanlov fanlar bo'yicha o'quv me'yoriy hujjatlar tayyorlash metodikasi
41. Qo'shimcha fanlar bo'yicha o'quv me'yoriy hujjatlar tayyorlash metodikasi
42. Maxsus fanlarga o'quv- uslubiy majmua yaratish metodikasi
43. Amaliy, seminar, laboratoriya mashg'ulotlariga ishlanmalar tayyorlash metodikasi
44. Maxsus fanlarni o'qitish mazmunini belgilab beruvchi me'yoriy hujjatlar.
45. Maxsus fanlardan kurs ishi (loyihasi)ni tayyorlash metodikasi.
46. Bitiruv malakaviy ishlari bajarilishining tashkiliy va ilmiy-metodik ta'minoti
47. Maxsus fanlarni o'qitish shakllarining umumiy tavsifi.

- 48.Ma'ruza turlari va ularga qo'yiladigan talablar.
- 49.Maxsus fanlarni o'qitishning xususiy metodikasi
- 50.Maxsus fanlarni o'qitish shakllarining umumiy tavsifi.

BAHOLASH MEZONI

I. 70111301-Musiqa ta'limi va san'at magistratura mutaxassisligi yo'nalishi bitiruvchilarining ikki yil mobaynida ixtisoslik fanlarini o'qib o'zlashtirganlik darajasini aniqlash uchun

Yakuniy davlat attestatsiyasi o'tkaziladigan fanlar tarkibi:

1. Musiqqa pedagogikasi
2. Musiqashunoslik tarixi va nazariyasi
3. Ijrochilik mahorati asoslari
4. Musiqqa san'ati yo'nalishlarining rivojlanish muammolari
5. Maxsus fanlarni o'qitish metodikasi

Davlat attestatsiyasi ko'p variantli yozma shaklda o'tkaziladi. "Yozma" variantlarning har bir savol uchun javob 20 ball bilan baholanadi.

Davlat attestatsiyasida har bir yozma javoblar quyidagi mezon asosida baholanadi:

- berilgan savolga to'g'ri va to'liq javob yozilsa, savolning mazmuni, mohiyati to'g'ri va izchil yoritilsa, shuningdek, ijodiy yondashilsa, javobda mantiqiy yaxlitlikka erishilsa o'zlashtirish ko'rsatkichi **17,2 - 20 ball** oralig'ida baholanadi;
- berilgan savolga to'g'ri javob yozilsa, savolning mazmuni to'liq yoritilgan bo'lsa, o'zlashtirish ko'rsatkichi **14,1 – 17,1 ball** oralig'ida baholanadi;
- berilgan savolga og'zaki javob noto'g'ri yoki yuzaki yozilgan bo'lsa, biroq berilgan savolning mazmuni to'liq yoritilmagan bo'lsa, o'zlashtirish ko'rsatkichi **12-14 ball** oralig'ida baholanadi;
- berilgan savolga javob noto'g'ri yoki yuzaki javob berilsa, qo'yilgan masalaning mohiyati mazmuni ochib berilmasa, unda o'zlashtirish ko'rsatkichi **0 - 11,9 ball** oralig'ida baholanadi. (**17,2-20 ball - a'lo, 14,1-17,1 ball - yaxshi, 12-14 ball - qoniqarli, 0-11,9 ball - qoniqarsiz**).

5 ta savolga umumiy 100 ballik mezonda baholanadi umumiy bahoni quyidagi konvertatsiyon jadval orqali bahoga o'tkaziladi.

II. 70111301-Musiqa ta'limi va san'at magistratura mutaxassisligi magistrantlariga mutaxassislik fanlaridan Davlat attestatsiyasini test sinovi shaklida o'tkazish tartibi va baholash mezon

Oilalar bilan ijtimoiy ish, Nogironlik sotsiologiyasi, Bolalar va yoshlar uchun xizmatlar va ishlash texnologiyalari, Ijtimoiy ishda PR (Piar) texnologiyalar, Yordamga muxtoj bolalar bilan ijtimoiy ish fanlaridan ko'p variantli test sinov shaklida o'tkazilsa har bir variant 100 ta yoki 50 ta test savollaridan iborat bo'ladi. Test sinovini baholash 5 ballik tizim asosida amalga oshiriladi.

Baholash usullari	Test topshiriqlari, yozma ish, tahlil uchun misollar, taqdimotlar
Baholash mezonlari	5 (a'lo) – fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtira olish; – fanga oid ko'rsatkichlarni tahlil qilishda ijodiy fikrlay olish; – o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish; – o'rganilayotgan jarayonga ta'sir etuvchi omillarni aniqlash va ularga to'la baho berish; – tahlil natijalari asosida vaziyatga to'g'ri va xolisona baho berish; – o'rganilayotgan jarayonlarni analitik jadvallar orqali tahlil etish va tegishli qarorlar qabul qilish. 4 (yaxshi) o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish; – tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish; – o'rganilayotgan jarayonga ta'sir etuvchi omillarni aniqlash va ularga to'la baho berish; – o'rganilayotgan jarayonlarni jadvallar orqali tahlil etish va tegishli qarorlar qabul qilish. 3 (qoniqarli) – o'rganilayotgan jarayonga ta'sir etuvchi omillarni aniqlash va ularga to'la baho berish; – o'rganilayotgan jarayonlarni analitik jadvallar orqali tahlil etish. – qaror qabul qilish haqida umumiy biliga ega bo'lish 2 (qoniqarsiz) – o'tilgan fanning nazariy va uslubiy asoslarini bilmaslik; o'tilayotgan fan qonuniyatlarini o'zlashtirishmaslikni bilmaslik

Umumkasbiy va ixtisoslik fanlaridan Davlat attestatsiyasi bo'yicha umumiy o'zlashtirish ko'rsatkichi 2 dan 5 balgacha baholanadi (5 baho – a'lo, 4 baho – yaxshi, 3 baho – qoniqarli, 2 baho – qoniqarsiz) yoki baholash 5 baholik shkaladan 100 ballik shkalaga o'tkaziladi.

Daraja	5 ballik tizim (baho)	O'zlash-tirish foizda	An'anaviyda	Baholash mezonlari
O'quv boshqarma uchun		Professor-o'qituvchi uchun		
A+	4,51-5,0	90 - 100	A'lo	Talaba materialni mustaqil ravishda tez o'zlashtiradi: xatolarga yo'l qo'ymaydi; mashg'ulotlarda faol ishtirok etadi; savollarga to'liq va aniq javob beradi.
A	4,3-4,5	90		talaba materiallarni mustaqil

				ravishda o'zlashtiradi: xatolarga yo'l qo'ymaydi; savollarga to'liq va aniq javob beradi.
B+	4,05-4,29	81-89	Yaxshi	talaba materiallarni yaxshi o'zlashtirgan, uni mantiqiy ifoda eta oladi; mashg'ulotlarda faol ishtirok etadi; savollarga to'liq va aniq javob beradi, biroq uncha jiddiy bo'lmagan xatolarga yo'l qo'yadi.
B	3,51 - 4,04	71-80		talaba materiallarni yaxshi o'zlashtirgan, savollarga to'liq va aniq javob beradi, biroq uncha jiddiy bo'lmagan xatolarga yo'l qo'yadi.
S+	3,3 - 3,5	66-70	Qoniqarli	asosiy materiallarni biladi, biroq aniq ifoda etishga qiynaladi; savollarga javob berishda aniqlik va to'liqlik yetishmaydi; materiallarni taqdim etishda ayrim xatoliklarga yo'l qo'yadi; kommunikatsiya jarayonida qiyinchilik sezadi.
S	3,0 - 3,29	60-65		asosiy materiallarni biladi, biroq aniq ifoda etishga qiynaladi; savollarga javob berishda aniqlik va to'liqlik yetishmaydi; materiallarni taqdim etishda ayrim xatoliklarga yo'l qo'yadi;
F	3,0 dan kam	59 dan past	Qoniqarsiz	materiallarni o'zlashtirmagan; savollarga javob bera olmaydi; mashg'ulotlarda ishtirok etmaydi

ESLATMA: Yakuniy davlat attestatsiya jarayonida qo'yilgan bahodan norozi bo'lgan bitiruvchilar yakuniy davlat attestatsiyasi ballari e'lon qilingan kundan e'tiboran uch kun muddat ichida appelyatsiya komissiyasiga murojaat qilishga haqli. Yakuniy davlat attestatsiya komissiyasi va talaba o'rtasida baholash ballari bo'yicha yuzaga kelishi mumkin bo'lgan muammolar maxsus appelyatsiya komissiyasi tomonidan ko'rib chiqiladi hamda DAK raisi bilan kelishilgan holda xulosa qilinadi.

Umumkasbiy va ixtisoslik fanlaridan asosiy darsliklar va o'quv qo'llanmalar

- Азизхўжаева Н.Н. Педагогик технология ва педагогик маҳорат. – Т.: Фан, 2006.
2. Omonov X., Xo‘jayev N., Madyarova S., Eshchonov E. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat. – Т.: IQTISOD-MOLIYA, 2009.
 3. Xoliqov A.A. Pedagogik mahorat. – Т.: IQTISOD-MOLIYA, 2011.
 1. M.Abdullaev. Madaniyatshunoslik asoslari. Farg‘ona, 1997.
 2. O.Umarjonov. Jahon dinlari. Farg‘ona, 2001.
 3. R.Yunusov. Istiqlol mafkurasi va musiqiy jarayon. T., 2002.
 4. R.Abdullaev. Milliy istiqlool va musiqa. T., 2002.
 5. Alixonto‘ra Soq‘uniy. Tarixi Muhammadi. T., 1989.
 6. R.Tursunov. Ashula va raqs ansambli bilan ishlash uslubiyoti. T., 2002.
 7. B.Ahmedov. Amir Temur. T., 1994.
 8. I.Rajabov. Maqom asoslari. T., 1992.
 9. Sharipova G. Najmetdinov G‘. Musiqa o‘qitish metodikasi Darslik
T. “Turon-iqbol ” 2018
 10. Ўзбек мусикаси тарихи. Т., 1981.
 11. Ражабов И. Мақомлар масаласига доир. Т., 1963.
 12. История музыки Средней Азии и Казахстана. М., 1995.
 13. Матёкубов О. Оғзаки анъанадаги профессионал музика асосларига кириш. Т., 1983.
 14. Визго Т.С. Музыкальные инструменты Средней Азии. М., 1980.
 15. Иброҳимов О. Мақом ва макон. Т., 1997.
 16. Кароматов Ф.М. Узбекская инструментальная музыка. Наследие. Т., 1972.
 17. Ражабов И. Мақом асослари. Т., 1992.
 18. Фитрат А. Ўзбек классик мусикаси ва унинг тарихи. Т., 1993.
 19. Соломонова Т.Э. Ўзбек мусикаси тарихи. Т., 1981.
 20. О.Ибрагимов “Ўзбек мусика ижоди”. 1990 й.
 21. Ҳамидов Ҳ. Ўзбек анъанавий кўшиқчилик маданияти тарихи. Тошкент, «Ўқитувчи», 1996.
 22. Одилов А. Ўзбек халқ чолғуларида ижрочилик тарихи. Тошкент, «Ўқитувчи», 1995.
 23. Матёкубов О. Мақомот. Тошкент, “Мусиқа”, 2004.
 24. Жабборов А. Мусикий драма ва комедия жанрлари ўзбек композиторларининг ижодиётида. Тошкент, «Ғ.Ғулом», 2000.
 25. Trigulova A.X. Chet el musiqa tarixi. (romantizm davri, Shubert, Shopen, List). Toshkent, Nizomiy nomli TDPU, 2008.
 26. Trigulova A.X. Xorijiy musika adabiyoti. Toshkent, «Ilmziyo», 2009.
 27. Urmanova L.A. Rus musiqasi tarixi. Toshkent, «Musiqa», 2011.

Qo‘shimcha adabiyotlar

1. Sh.M.Mirziyoev Tanqidiy tahlil, qat‘iy tartib intizom va shaxsiy javobgarlik har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo‘lishi kerak.

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2016 yil yakunlari va 2017 yil istiqbollari bag'ishlangan majlisidagi O'zbekiston Respublikasi Prezidentining nutqi. // Xalq so'zi gazetasi. 2017 yil 16 yanvar, №11

2. Sh.M.Mirziyoev Buyuk kelajagimizni mard va oliyjanob xalqimiz bilan birga quramiz. Toshkent "O'zbekiston" – 2017y.

3. Sh.M.Mirziyoev Erkin va faravon demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. "O'zbekiston" NMIU, 2016y.

4. Sh.Mirziyoev Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq faravonligining garovi. "O'zbekiston" NMIU, 2016y.

5. "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi to'g'risida" O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Farmoni. 1-ilova: "2017-2021 yillarda O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishi bo'yicha Harakatlar strategiyasi". Xalq so'zi gazetasi. 2017 yil 8 fevral soni va Internet resurs: www.lex.uz.

Notografiya

1. Karomatov F.M. O'zbek xalqi muzika merosi. XX asr. 1- kitob. T., 1978, 1982.

2. Uzbek xalq qo'shiqlari. Tuzuvchi Ye. Romanovskaya. 1-2 kitob. T., 1939.

3. Uzbek xalq muzikasi. 1-8 jildlar. Yu. Rajabiy, M. Yusupov yozuvlari. T., 1955-1961.

4. Romanovskaya Ye. Xorazm xalq muzikasi. T., 1939.

5. Uspenskiy V. SHest' muzykal'nykh poem (SHashmakom). Buxara, 1924.

6. SHashmaqom 1-6 j. Yu. Rajabiy yozuvi. T., 1966-1975.

7. SHashmakom v 1-5 tt. Zapisi Fayzullaeva B., Saxibova SH., SHaxobova F. M., 1950-1967.

8. Xorazm maqomlari. 5 kitob. M. Yusupov yozuvi. T., 1980-1987.

9. Gulyor-SHaxnoz. V. Uspenskiy yozuvi. T., 1956.

Elektron ta'lim resurslari

1. www.tdpu.uz

2. www.pedagog.uz

3. www.ziyonet.uz

4. www.edu.uz

5. tdpu-intranet.Ped